

Informatieblad

Verhogen duurzaamheid veestapel

Ammoniakreductie

Gezonde koeien die lang meegaan, produceren efficiënter dan koeien die minder gezond zijn en eerder afgevoerd worden. Een efficiëntere veestapel produceert relatief minder mest met minder stikstof, wat leidt tot een lagere ammoniakemissie.

Daarnaast is bij verduurzaming van de veestapel minder jongvee nodig om de afgevoerde melkkoeien te vervangen. Jongvee legt minder stikstof vast dan melkvee en dat levert extra ammoniakemissie op.

Daalt het aandeel jongvee met 0,5 per 10 melkkoeien, dan neemt de ammoniakemissie met ongeveer 2% af.

Verduurzaming van de veestapel leidt tot een hogere en efficiëntere levensproductie per koe. Daarnaast is minder vervanging nodig door jongvee. Gezamenlijk levert dit een daling van de ammoniakemissie op en een beter economisch rendement.

Het vervangingspercentage heeft een grote invloed op de hoeveelheid jongvee dat een bedrijf aanhoudt om afgevoerde melkkoeien te vervangen en de veestapel van lacterende dieren in stand te houden. Het gemiddelde cijfer in Nederland ligt nu rond de 30 tot 35% vervanging per jaar. De hoeveelheid jongvee kan verder dalen tot een maximum van 25% vervanging of zelfs lager, als de duurzaamheid van het melkvee verbetert. De leeftijd van de gemiddelde lacterende melkkoe wordt dan hoger, en het aandeel vaarzen en koeien in de eerste lactatie met een lagere melkproductie lager.

Realiseren oudere koeien
De belangrijkste redenen bij de gedwong-

en afvoer van koeien zijn vruchtbaarheid, uiergezondheid en klauwgezondheid. Hier liggen ook de oplossingen om oudere koeien te krijgen. Oudere koeien zijn efficiënter in de productie van melk en leggen meer stikstof vast. Daardoor daalt de ammoniakemissie. Ook geven oudere koeien méér melk dan jongere koeien.

Insemineren

Het toewerken naar een duurzamere veestapel kan ook door middel van het fokprogramma. Bijvoorbeeld door gesekst sperma te gebruiken bij de betere koeien en de overige koeien te insemineren met een vleesveeras. Dit is ook qua kosten gunstig, want sperma van vleesvee is goedkoper dan gesekst sperma en het kalf levert meer op.

Meer informatie

Deze en andere ammoniakemissie reducerende maatregelen zijn te vinden in de digitale gereedschapskist via www.proeftuinnatura2000.nl.

Resultaat

Sector: Melkvee
Reductie: Afhankelijk van duurzaamheid

Effect op:	Beoordeling:
Milieu	+
Technisch resultaat	+
Welzijn	+
Diergezondheid	++
Arbeid	0
Kosten	+

-- zeer negatief; - negatief; 0 neutraal;
+ positief; ++ zeer positief

Proeftuin Natura 2000 Overijssel combineert het ontwikkelen en toepassen van ammoniakreducerende maatregelen in de praktijk, met de kennisuitwisseling tussen veehouders, adviseurs en andere betrokkenen. Meer weten? Kijk op www.proeftuinnatura2000.nl

Mede mogelijk gemaakt door:

Uitgevoerd door:

Melkveehouder
Ewald Stamsnieder

“Minder vervanging is meer winst”

Dankzij een laag vervangingspercentage van 22% kon de veestapel van Ewald Stamsnieder de afgelopen jaren flink groeien. 'Wanneer je minder jongvee hebt, wordt je vanzelf wel zuiniger op de melkveestapel. Het scheelt een hoop geld aan jongvee opfok.'

De afgelopen jaren stroomde er jaarlijks 30% nieuwe vaarzen binnen in de veestapel van Ewald Stamsnieder uit Geesteren terwijl slechts 22% van de koeien werd afgevoerd. 'Dat betekent dat we per saldo elk jaar 8% konden groeien, vooral door eigen aanfok.' Zodoende breidde het bedrijf de afgelopen 20 jaar uit van 50 naar 185 koeien. Met komend jaar zo'n 190 koeien is het voorlopig even pas op de plaats, geeft Ewald aan. 'We zetten de komende 5 tot 6 jaar de puntjes op de i.'

Ook dan zal de melkveehouder aandacht houden voor het vervangingspercentage. 'Hoe lager hoe beter, zo sparen we geld voor jongvee opfok uit.' En die kosten blijven bij Ewald dan ook echt in de portemonnee. 'We hebben de jongvee opfok uitbesteed, dan weet je pas echt wat het kost.'

Daarnaast kan het vervangingspercentage nog wel ietsje lager, verwacht de melkveehouder. 'Bij weinig vervanging moet alles goed gaan: de uier- en klauwgezondheid én de vruchtbaarheid.' De sleutel voor succes ligt in de droogstand. 'Daar begint een gezonde en probleemloze productie, weet Ewald. 'Alhoewel het goed gaat, kan het bij ons in die droogstand nog wel wat beter. Ja, 20% vervanging moet haalbaar zijn.'